

Geograafia ainekava 7.klassile

1. Põhikooli geograafiaõpetusega taotletakse, et õpilane:

1. tunneb huvi geograafia ning teiste loodus- ja sotsiaalteaduste vastu ning saab aru nende tähtsusest igapäevaelus ja ühiskonna arengus;
2. on omandanud ülevaate looduses ja ühiskonnas toimuvatest nähtustest ning protsessidest, nende ruumilisest paiknemisest ja vastastikustest seostest;
3. väärtustab nii kodukoha, Eesti kui ka teiste maade looduslikku ja kultuurilist mitmekesisust;
4. mõistab inimtegevuse sõltumist Maa piiratud ressursidest ja inimtegevuse tagajärgi keskkonnale; suhtub vastutustundlikult keskkonda, järgides säästva arengu põhimõtteid;
5. rakendab loodusteaduslikku meetodit probleeme lahendades, planeerib ja teeb uurimistöid, vaatlusi ja mõõdistamisi ning tõlgendab ja esitab saadud tulemusi;
6. kasutab teabeallikaid ja hindab kriitiliselt neis sisalduvat geograafiainfot ning loeb ja mõtestab lihtsat loodusteaduslikku teksti;
7. on omandanud ülevaate geograafiaga seotud elukutsetest ning mõistab geograafiateadmiste ja -oskuste vajalikkust erinevates töövaldkondades;
8. mõistab loodusteaduste- ja tehnoloogiaalase kirjaoskuse olulisust igapäevaelus, on loov ning motiveeritud elukestvaks õppeks.

2. Tundide arv: 35 tundi

3. Kasutatav õppekirjandus

Raivo Aunap, Are Kont, Jussi Jauhiainen Loodusgeograafia 7. klassile. Avita, 2011.

Helle Kont, Kersti Lepasaar Loodusgeograafia töövihik 7. klassile. Avita, 2016.

4. Teema ja oritnteeruv tundide arv.

Kaardiõpetus (10 tundi)

Õpitulemused: Õpilane

- 1) leiab vajaliku kaardi teatmeteostest või internetist ning kasutab atlase kohanimede registrit;
- 2) määrab suundi kaardil kaardivõrgu ja looduses kompassi järgi;
- 3) mõõdab vahemaid kaardil erinevalt esitatud mõõtkava kasutades ning looduses sammupaari abil;
- 4) määrab etteantud koha geograafilised koordinaadid ja leiab koordinaatide järgi asukoha;
- 5) määrab ajavööndite kaardi abil kellaaja erinevuse maakera eri kohtades;
- 6) koostab lihtsa plaani etteantud kohast;

7) kasutab trüki- ja arvutikaarte, tabelleid, graafikuid, diagramme, jooniseid, pilte ja tekste, et leida infot, kirjeldada protsesse ja nähtusi, leida nendevahelisi seoseid ning teha järeldusi.

IKT

<http://www.oppekava.ee/index.php/Geograafia>

http://www.geo.ut.ee/kooligeo/Lingid/Lingid_interaktiivsed_kaardid.htm

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-dd34e007-c175-4d42-8d26-b6064296acbd>

<http://geograafiaoues.wordpress.com/kaardiopetus/toolehed-opilastele/plaani-koostmine/>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-2e3c189a-87bc-4b27-bbc9-6dc0f08c4949>

<http://www.fourmilab.ch/cgi-bin/Earth/action?opt=-p>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-f18b1bc0-b1fe-480d-bde9-81bb09f8aad3>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-2ffa4e9e077b97efc5617aa20a6e362c886665e4>

http://taurus.gg.bg.ut.ee/kooligeo/materjalid/olympiaadid/kogumik_geo_olymp.pdf

Praktilised tööd

- 1) Praktiline töö: vahemaade mõõtmine ja mõõtkava abil vahemaade leidmine erineva mõõtkavaga kaartidel (vt ka vahemaade erinevusi mõõdetuna väikese või suure mõõtkavaga kaartil); tegelike vahemaade teisendamine vastavalt mõõtkavale ja lõigu pikkuse leidmine kaartil.
- 2) Praktiline töö: looduses ilmakaarte määramine (näit Päikese asendi põhjal koolimaja või kodu orientatsioon, kiriku asend jms).
- 3) Praktiline töö: asimuut ja selle seos ilmakaartega; kaartil objektide asimuudi ja vahemaa leidmine; klassikaaslaste asend ilmakaarte suhtes, ligikaudne asimuut.
- 4) Orienteerumine, kaardi ja kompassi kasutamine looduses.

Hindamine

Kontrolltöö „Geograafilised koordinaadid ja asukoha määramine”

Praktiliste tööde hindend

Geoloogia (10 tundi)

Õpitulemused: Õpilane

- 1) kirjeldab jooniste abil Maa siseehitust ja toob näiteid selle uurimise võimalustest;
- 2) iseloomustab etteantud jooniste ja kaartide järgi laamade liikumist ning laamade servaaladel esinevaid geoloogilisi protsesse: vulkanismi, maavärinaid, pinnavormide ja kivimite teket ning muutumist;
- 3) teab maavärinate ja vulkaanipursete tekkepõhjust, näitab kaartil nende peamisi esinemispiirkondi, toob näiteid tagajärgede kohta ning oskab võimaliku ohu puhul käituda;
- 4) toob näiteid inimeste elu ja majandustegevuse kohta seismilistes ning vulkaanilistes piirkondades;
- 5) selgitab kivimite murenemist, murendmaterjali ärakannet ja settimist ning sette- ja tardkivimite teket;

6) iseloomustab ja tunneb nii looduses kui ka pildil ära liiva, kruusa, savi, moreeni, graniidi, liivakivi, lubjakivi, põlevkivi ja kivisöe ning toob näiteid nende kasutamise kohta;

7) mõistab geoloogiliste uuringute vajalikkust ja omab ettekujutust geoloogide tööst.

IKT

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-d0b6255a-cc85-4894-b38d-bf53570c9f49>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-d0b6255a-cc85-4894-b38d-bf53570c9f49>

<http://www.purposegames.com/game/laamad-quiz>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-d0b6255a-cc85-4894-b38d-bf53570c9f49>

<http://ees.as.uky.edu/sites/default/files/elearning/module04swf.swf>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-11f86446-3257-451f-96c9-40ea97cff3ce>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-91fb1a91-9933-4757-b201-2c670a812797>

<http://kids.discovery.com/games/build-play/volcano-explorer>

<http://volcanoes.usgs.gov/>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-3ab29c13-06bc-4db1-a9f9-948a5d87539b>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-98913685e9b36dd364782fe3710552d66315328d>

Praktilised tööd

- 1) Praktiline töö rühmatöona: kivimite iseloomustamine ja kasutamine.
- 2) Ettekanne vulkaanist või maavärinast

Hindamine

Kontrolltöö „Laamdektoonika, vulkanism ja maavärinad” praktiline töö ja iseseisev töö

Pinnamood (10 tundi)

Õpitulemused: Õpilane

1) on omandanud ülevaate maailma mägisema ja tasasema reljeefiga piirkondadest, nimetab ning leiab kaardil mäestikud, mägisemaad, kõrgemad tipud ja tasandikud (kiltmaad, lauskmaad, madalikud, alamikud);

2) iseloomustab suuremõõtkavalise kaardi järgi pinnavorme ja pinnamoodi;

- 3) iseloomustab piltide, jooniste ja kaardi järgi etteantud koha pinnamoodi ning pinnavorme;
- 4) kirjeldab joonise ja kaardi järgi maailmamere põhjareljeefi ning seostab ookeani keskaheliku ja süvikute paiknemise laamade liikumisega;
- 5) toob näiteid pinnavormide ja pinnamoe muutumisest erinevate tegurite (murenemise, tuule, vee, inimtegevuse) toimel;
- 6) toob näiteid inimeste elu ja majandustegevuse kohta mägistel ja tasastel aladel, mägedes liikumisega kaasnevatest riskidest ning nende vältimise võimalustest.

IKT

<http://www.geocontext.org/publ/2010/04/profiler/en/>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-a9a74ca9-4995-4869-9800-ccb5abc47e47>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-78076434-6151-4d9f-8fc1-374bb8611fd1>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-f96ed142-ceb5-474f-a7e2-da077d78d833>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-f96ed142-ceb5-474f-a7e2-da077d78d833>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-98913685e9b36dd364782fe3710552d66315328d>

Praktilised tööd

- 1) Praktiline töö: üldgeograafilisel kaardil maailmamere põhjareljeefi pinnavormidele konkreetsete näidete leidmine (objektide nimed, asend).
- 2) Praktiline töö: mäestiku iseloomustamine ja mäestike võrdlemine kaartide või piltide põhjal (välja tuua iseloomustamise või võrdluse aluseks olevad tunnused).

3) Praktilised tööd: horisontaalidega kujutatud pinnavormi iseloomustamine (kuju, orientatsioon, ulatus, nõlva kalle, absoluutne kõrgus, suhteline kõrgus) ja etteantud andmete põhjal pinnavormi kujutamine horisontaalide abil;

konkreetses piirkonnas või teekonnas pinnavormide ja pinnamoe iseloomustamine suuremõtkavalisel kaardil;

valitud lõigu profiiljoone kirjeldamine; profiiljoone kasutamine igapäevaelus;

Hindamine

Kontrolltöö „Pinnamood” praktiliste tööde hinne.

Rahvastik (5 tundi)

Õpitulemused: Õpilane

- 1) iseloomustab etteantud riigi geograafilist asendit;
- 2) nimetab ning näitab maailmakaardil suuremaid riike ja linnu;
- 3) toob näiteid rahvaste kultuurilise mitmekesisuse kohta ning väärtustab eri rahvaste keelt ja traditsioone;
- 4) leiab kaardilt ja nimetab maailma tihedamalt ja hõredamalt asustatud alad ning iseloomustab rahvastiku paiknemist etteantud riigis;
- 5) iseloomustab kaardi ja jooniste järgi maailma või mõne piirkonna rahvaarvu muutumist;
- 6) kirjeldab linnastumist, toob näiteid linnastumise põhjuste ja linnastumisega kaasnevate probleemide kohta

IKT

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-01d76072-79a4-46b2-99e8-122c9fb1044c>

<http://www.oppekava.ee/index.php/Geograafia>

<http://koolielu.ee/waramu/view/1-c1bcddde-9bcd-462f-9e7e-12380a3ad1c1>

<http://www.dwtkns.com/density/>

<http://sedac.ciesin.columbia.edu/gpw/>

http://esa.un.org/unpd/wup/Analytical-Figures/Fig_3.htm

http://esa.un.org/unpd/wup/Maps/maps_overview.htm

<http://www.oppekava.ee/index.php/Geograafia>

Praktilised tööd

- 1) Praktiline töö: kontuurkaardi täitmine, Euroopa riigid ja maailma suuremad riigid; vormistamine koduse tööna
- 2) Praktiline töö: kaardi ja kava abil riigi asendi kirjeldamine, riik vabal valikul või annab õpetaja võimalikult erineva asendi, suuruse ja kujuga riikide valiku (välja tuua eripära seoses asendiga, kujuga, piiridega vms).

Hindamine

Kontrolltöö „rahvastik”, praktilised tööd. Rühmatöö kahe erineva riigi rahvastiku võrdlus.

5. Hindamine

Hindamise eesmärk on eelkõige toetada õpilase arengut ja õpimotivatsiooni. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja/või praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletud õpitulemustele. Uurimisoskusi hinnates pööratakse tähelepanu probleemide tuvastamisele, küsimuste ja hüpoteeside sõnastamisele, katse kavandamisele, andmete kogumisele ja esitamisele, andmete analüüsimisele ja tõlgendamisele, järelduste tegemisele ning selgituste pakkumisele. Samuti hinnatakse taustinfo kogumise, küsimuste sõnastamise, töövahendite käsitlemise, katse tegemise, mõõtmise, andmekogumise, täpsuse tagamise, ohutusnõuete järgimise, tabelite ja diagrammide analüüsi, järelduste tegemise ning tulemuste esitamise oskust. Hinnatakse oskust sõnastada probleeme ning aktiivset osalust aruteludes, oma arvamuse väljendamist ning põhjendamist. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu. Õpitulemuste kontrollimise vormid peavad olema mitmekesised ja vastavuses õpitulemustega. Õpilane peab teadma, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid. Iga teema alguses on kokkuleppelised tööd, mis tuleb kõik sooritada positiivsele hindele, need tööd on toodud välja ainekavas.

Kirjalike tööde (tunnikontroll, kontrolltöö) hindamisel kasutatakse protsentuaalset skaalat:

Hinne "5" – 90-100 %

Hinne "4" – 70-89 %

Hinne "3" – 45-69 %

Hinne "2" – 20-44 %

Hinne "1" – 0-19 %